

Bymodeller i Øresundsregionen 2025

Kommentarer till arbetsprocess och rapport

Redovisning av uppdraget att "fungera som svensk kontakt och bollplank för COWI"

20071218

Eva Kristensson

Innehåll

1. Arbetsprocessen

Projektets program

Att förtydliga utgångspunkterna för projektet

Vilken är den grundläggande frågan?

Att skapa en bild av projektet

Projektet formas medan det pågår

Angreppssätt

Den kvalitativa ansatsen

Att kombinera olika metoder

Om att fånga de intressanta frågorna i materialet

Att synliggöra bärkraftighetsperspektivet

Begreppsdefinitionen viktig

Om produkten

2. Kommentarer till decemberversionen

Hur resultatet kommuniceras

Kapitel 1

Kapitel 2

Kapitel 3

Kapitel 4

Kapitel 5

Bymodeller i Øresundsregionen 2025

Kommentarer till arbetsprocessen och rapportversion december 2007

Denna skriftliga redovisning av mitt uppdrag att följa COWI och boendegruppens arbete med studien *Bymodeller i Øresundsregionen 2025* innehåller två delar. I den första, Arbetsprocessen, finns de synpunkter jag haft på arbetets uppläggning och som kommunicerats vid tre möten, med boendegruppen den 19 september och 23 oktober samt ett internt arbetsmöte på COWIs kontor i Lyngby den 3 oktober. Den andra delen innehåller kommentarer till den senaste versionen av rapporten (20071214), som skall diskuteras på mötet den 19 december i Lyngby. Den omfattar framför allt mina synpunkter på kapitlen 4 och 5. Övriga kommentarer återfinns av praktiska skäl i en kommenterad version av rapporten, som fungerar som bilaga till denna redovisning.

1. Arbetsprocessen

Projektets program

” Formålet med undersøgelsen er at beskrive hvilke roller en række byer spiller i Øresundsregionen, og hvilke faktorer der har betydning for hvilken rolle byerne spiller. På denne baggrund forsøger undersøgelsen at pege på hvilke faktorer der kan få betydning for de fremtidige byroller i regionen. Konkret skal undersøgelsen beskrive nogle generelle antagelser om byroller, som kan bruges til at beskrive hvordan byrollerne vil udvikle sig frem mod 2025.

Undersøgelsen bliver samtidig et katalog over hvordan man i forskellige situationer i regionen arbejder med for eksempel bymidter, detailhandel, rekreative kvaliteter og det grønne, trafik og infrastruktur, erhvervsliv, bosætning etc.”(från inledningen i rapporttexten, sidan 2)

Målsättningen för denna studie av byroller i Øresundsregionen har varit ambitiös. Det är en rätt omfattande uppgift att beskriva *vilken roll* de utvalda städerna har inom regionen, att *undersöka vilka faktorer* som är avgörande för städernas roller i regionen och att slutligen *peka ut de faktorer som kan ha betydelse för städernas framtida utveckling*. Här finns många vägval att göra för ett arbete som också är tämligen begränsad i tid och resurser.

En relativt stor del av mitt bidrag i arbetsprocessen har bestått i att stödja utredarna på COWI i att problematisera och förtydliga utgångspunkterna för arbetet, att också avgränsa arbetsuppgiften och att fokusera på studiens huvudfrågor. Jag har också lyft fram metodologiska överväganden i förhållande till den kvalitativa ansatsen. Min roll har också varit att bidra till att utveckla ett förhållningssätt till bärkraftighet i den regionala skalan. I de följande avsnitten redovisas de diskussioner jag fört med COWI kring dessa uppgifter.

Att förtydliga utgångspunkterna för projektet

Vilken är den grundläggande frågan?

En grundläggande fråga, som jag ställde i ett tidigt skede, var hur studien är kopplad till Örib I arbetet och på vilket sätt erfarenheterna från Örib I utgör en plattform för studien av byroller. I slutrapporten från Örib I, *Öresundsregionen 2045*, kan man bl.a. läsa att ”den kanske viktigaste insikten är att studierna behöver fördjupas”. Är det det som var huvudsyftet med Örib II och i så fall vad är det för problematik som skall ”fördjupas” i Örib II?

I *Öresundsregionen 2045* anges att Örib-samarbetets målsättning är att utveckla det kunskapsunderlag och den samsyn som krävs för att regionen skall bli konkurrenskraftig samtidigt som den har en långsiktigt hållbar utveckling. Det handlar således om att hantera den dubbla målsättningen om både tillväxt och hållbarhet. Av betydelse är hur man ser på dessa två mål. De kan knappast betraktas som två separata målsättningar, som kan behandlas var för sig, utan de står i relation till varandra. Det finns ett ömsesidigt beroende och också inneboende målkonflikter. Detta leder till att man måste hantera *avvägningsproblematiken*, dvs. problemet att det kan finnas önskemål som är svåra att förena eller motstridiga.

Att hantera den dubbla målsättningen om ’konkurrenskraft’ och ’bärkraftighet’ ställer naturligtvis en rad följdfrågor när vi kommer ner på en mera lokal nivå och diskuterar byroller och städernas kvaliteter för sina invånare.

Andra centrala frågor i rapporten ”Öresundsregionen 2045”

”I det mest koncentrerade scenariot kommer det att krävas såväl en högre exploatering som ett mer effektivt utnyttjande av områden med mer specifika lägesförutsättningar jämfört med idag”.

”Det är också nödvändigt att [...] säkerställa att områden med tillräckliga höga stadsmiljökvantiteter kommer att tillhandahållas i lämpliga lägen[...].”

Till de frågor som lyfts fram i *Öresundsregionen 2045* är *täthet, höga stadsmiljökvantiteter, höga naturkvantiteter och rekreationsutbud*.

Tätheten är en oerhört central, och också en komplex parameter, vilket utöver markutrymmet, också påverkar en rad andra områden inom stadsbyggandet, som trafikkoncentrationer, transportavstånd, bebyggelsekaraktär, underlag för service, solbelysning, friytor och möjligheter till kretsloppsanpassning.

Något av en vit fläck i *Öresundsregionen 2045* är stadens grönska. Rapporten talar om höga stadskvantiteter, ökad täthet och om naturen och landskapet utanför staden. Men hur ser man på den kanske viktigaste vardagsnaturen – den som vi har nära oss *i staden*? Hur ser man t.ex. på konflikten mellan friytor och förtätning?

Att skapa en bild av projektet

Projektet formas medan det pågår

Av presentationen den 9 september och ett efterföljande arbetsmöte på Cowi:s kontor den 3 oktober blev det tydligt att studien formas successivt, medan det pågår. Eftersom projektet målsättning var relativt löst skisserat i programmet, har det i stor

utsträckning blivit konsulternas ansvar att göra de fokuseringar och prioriteringar som varit nödvändiga för att uppnå en rimlig avgränsning av arbetet. Detta är ett krävande arbete, och det förutsätter en så kallad ”förförståelse” av området, dvs. en god insikt i problematiken.

Det fanns ett uttalat behov av att göra en tydligare avgränsning av vad som skulle göras och inte skulle göras. Mitt övergripande råd till konsulterna på COWI var att prioritera arbetet med att fokusera och avgränsa de frågor som skulle behandlas. Ett sätt att driva på detta arbete är att försöka konkretisera produkten, göra en ”dummy”. Ett annat råd var att vara uppmärksam på arbetsprocessen, så att man kontinuerligt fångar upp de insikter man får under arbetet.

Angreppssätt

Det fanns också ett behov av att ställa frågan om det huvudsakliga angreppssättet. Var studien i första hand beskrivande, en nulägesbeskrivning? I vilken omfattning är den också analyserande och undersökande, dvs. söker förklaringar och ny förståelse. Då närmar man sig rollen som forskare och utredningen blir i högre grad ett utvecklingsarbete. Det är också viktigt att redovisa de angreppssätt man väljer. Finns det t.ex. någon analysmodell som ännu inte redovisats, men som är central för arbetet?

Den kvalitativa ansatsen

Vid presentationen den 9 september hade insamlingen av kvantitativa data kommit längst, och jag såg det som att behovet av fokusering och avgränsning var störst för de kvalitativa insatserna. Här var frågeställningarna öppna och sökande.

Eftersom enkäten var utskickad, vid detta tillfälle, var den centrala frågan *hur* det insamlade material skulle hanteras. Utgjorde det i första hand ett underlag för en *beskrivning* av respektive ort, eller skulle det *analyseras* vidare utifrån några särskilda frågeställningar? Vilka var de i så fall?

Huvudperspektivet på det kvalitativa materialet klargjordes på mötet, då konsulterna från COWI påpekade att det handlade om *hur respektive stad ser på sin roll i regionen, dvs. hur de själva uppfattar sin roll*. Ansatsen att fånga ett inifrånperspektiv medför att undersökningens kontext bör klargöras. Det var särskilt två aspekter som jag ansåg var viktiga för konsulterna att reflektera över:

- Utifrån vilken omvärldsuppfattning positionerar sig de olika städerna i regionen (hur ser man på samhället och utvecklingen i regionen).
- Utifrån vilken position/sammanhang uttalar sig de intervjuade personerna (politiker, tjänsteman, partifärg, hur väl känner man staden, är man själv invånare osv.)

Att kombinera olika metoder

”COWI:s metod” har varit att utnyttja olika typer av data som inte bara redovisas var för sig utan som också ställs mot varandra. Det kvantitativa och det kvalitativa materialet ger olika bilder av respektive stad. Ett sätt att dra nytta av det kvantitativa materialet är att låta det utgöra ett underlag för intervjuerna. Vad väcker då denna information för frågor?

Kvalitativt utredningsmaterial brukar vara omfattande. Det kan då vara bra att man försöker förbereda sig på bearbetningsfasen redan innan man börjar insamlingen, genom att fundera på vad det är för diskussioner som man vill kunna föra i det senare skedet. Man kan då skärpa fokus i sina intervjufrågor.

Urvalet av orter skulle kunna beskrivas som ”strategiskt” (det är varken en totalundersökning eller ett slumpvist urval), dvs. det utgår från vissa principer, som enligt programmet är att ”beskriva olika situationer i regionen”. Vad ser man då som olikheterna, och *de centrala skiljelinjerna* mellan de olika städerna? Vad är alltså typologin uppbyggd av? En tydlighet här hjälper utredarna när man sedan skall dra slutsatserna av det insamlade materialet.

Om att fånga de intressanta frågorna i materialet

I en kvalitativ materialinsamling är insamling och analys sammanflätade. Det gäller att kontinuerligt ta till vara de insikter och reflektioner man får när man hanterat materialet. Följande frågor väcktes utifrån det underlagsmaterial som skickades ut inför presentationen den 19 september:

- Hur ser de olika städerna på Öresundsregionens utveckling – som möjligheter eller hot?
- Kan man använda begrepp som ”vinnare” och ”förlorare”?
- Ser alla städer ett behov av anpassning till Öresundsregionens utveckling (utifrån storlek, avstånd från regioncentrum)?
- Agerar eller reagerar man?
- Vilka konkurrensfördelar anser man att den egna staden har, vad vill man utveckla?
- Försöker man förtydliga sin roll i regionen? Anser man det vara viktigt? Kan man tala om en skarpare profilering och härigenom en differentieringsprocess för städerna inom regionen? (Likriktning eller differentiering?)
- Hur profilerar man sig?
- Vad ser man för skillnader mellan stora och små städer, hur hanterar de minsta städerna dessa utmaningar?

Att synliggöra bärkraftighetsperspektivet

Ett råd till COWI var att förtydliga bärkraftsperspektivet i arbetsprocessen. Jag påpekade också *den regionala skalans betydelse* när man hanterat hållbarhetsbegreppet och dess tre dimensioner. Med det menar jag att bärkraftighet kan diskuteras utifrån en rad olika skalor; husets, kvarterets, stadsdelens osv. I denna studie är det regionens, men också stadens skalor som blir aktuella. Vi kan således renodla de faktorer som är intressanta utifrån den skala som projektet hanterar.

Vad som är intressanta faktorer är också knutna till omvärldsuppfattning och framtidsbilder. Vad är/blir de största utmaningarna? Vid sidan om de problem som är sammankopplade med transportinfrastruktur, fossila bränslen, avstånd och arbetspendling, måste man vara uppmärksam på *hushållning med utrymme och platskvaliteter*. Man brukar ofta lyfta fram behovet av goda platsegenskaper för att

attrahera kvalificerad arbetskraft, bl.a. med hänvisning till Richard Florida, som menar att platsen är vår tids viktigaste ekonomiska faktor.

Den svåra frågan är hur vi utnyttjar Öresundsregionens goda platsegenskaper på ett långsiktigt hållbart sätt, dvs. utan att förbruka dem. Tysta områden, frisk luft, naturupplevelser och lugna gröna stadsmiljöer, hur bevarar man det i ett expansivt skede? Utmaningen ligger just i det dubbla uppdraget tillväxt och hållbarhet.

Det finns en hel del klokt skrivet om förtätning som miljöstrategi. Sambanden mellan täthet och transportarbete är inte så enkla. Hur tätt kan man t.ex. bygga innan det blir kontraproduktivt, och människor tar sig från stadens trängsel på fritiden?

Fritidsresandet är ju redan i dag ett större trafikarbete än arbetspendlingen. Ett dubbelboende ger ökad belastning på både marktillgång och transporter. *Hög lokal försörjning av service och rekreativsmöjligheter* är då en motstrategi som bl.a. forskaren Pia Westford förespråkar. När det gäller social hållbarhet är socioekonomisk segregation, folkhälsa, trygghet/säkerhet och demografiska förändringar aspekter som kan behandlas i den regionala skalan. Den *demografiska utmaningen* är också ett viktigt perspektiv. En stor brist på arbetskraft förespås i framtiden, särskilt kvalificerad sådan. Detta är i sig ett hot mot den ekonomiska bärkraften.

Begreppsdefinitionen viktig

Jag påpekade också betydelsen av att definiera det centrala begreppet ”byroll”. I en studie som skall utveckla en ökad förståelse för byrollens betydelse är det naturligtvis viktigt att definiera begreppet. Att arbeta med en sådan definition blir också ett sätt att förtydliga vad som skall behandlas i arbetet.

Om produkten

Min uppfattning är att synen på produkten inom arbetsgruppen på COWI kom att förändrats något i förhållande till studiens program. Tyngdpunkten har förskjutits, produkten är mindre deskriptiv och istället mer analytisk, problematiserande och reflekterande. ”Katalogen” av beskrivningar blir sannolikt mindre omfattande än tänkt. Istället fördjupas frågorna och det förs en diskussion kring hur ett fortsatt arbete kring de ursprungliga frågeställningarna kan läggas upp. Enligt min mening är det ett rimligt förhållningssätt till uppgiften.

2. Kommentarer till decemberversionen

Hur resultatet kommuniceras

Som helhet är rapporten välformulerad och lättläst. Texten är genomgående tät och effektiv. Men med tanke på att den kommer att ha både danska och svenska läsare är det viktigt med en stor tydlighet i rubrikerna i tabeller och diagram. Det kan också finnas ett behov av att förklara vissa ord, vars betydelse är viktiga i analysen. Ett sådant exempel är ordet ”opland”. I några fall bör också de värderingskriterier, som används kommenteras, t.ex. vad menas med ”bra servicenivå”.

Fler fotografier skulle hjälpa läsaren att förstå den språkliga beskrivningen och hur rapportförfattarna bedömning av olika stadsmiljöer.

Kapitel 1

Mitt råd är att stryka hela avsnittet 1.3.2. som handlar om begreppet ”bymodell”. Målsättningen att både utveckla ”byroller” och ”bymodeller” gör studien komplex. Ett annat motiv är att när man läser det sammanfattande kapitlet, ”Bymodeller – bykvaliteter frem mod 2025”, är det svårt att se att det handlar om bymodeller och inte om byroller. Det framtidsperspektiv som ligger i den definition som ”bymodell” getts är också vagt. Ett sätt att förenkla resonemanget är att helt enkelt enbart arbeta med byrollsbegreppet, som har getts en intressant och enligt min mening adekvat definition i kapitel 1.

Kapitel 2

I detta kapitel är avsnittet 2.2 *Arbejdsmarked og pendling* mycket intressant och en bra utgångspunkt för en diskussion om bärkraftighet. Det pekar på behovet av strategier för en *bärkraftig regionförstoring*. Bostadstemat ”Boligmarked” innehåller enbart kostnadsbilden för enfamiljshus. För regionens konkurrenskraft och samtliga bärkraftighetsdimensioner är boendet centralt. Det skulle vara intressant att få in fler dimensioner kring boendet här.

Jag föreslår också att avsnittet 2.4 *Tillgänglighet* placeras före 2.3 *Boligmarked*, eftersom temat restider är nära kopplat till temat pendling, som behandlas i avsnittet 2.2.

Kapitel 3

I kapitel tre beskrivs byparen. För samtliga redovisningar av bypar bör städernas storlek redovisas i inledningen till avsnittet ”Størrelse og befolkning samt service”.

Som helhet innehåller detta kapitel en hel del oklarheter var gäller struktureringen av byparbeskrivningarna. Jag har inte haft möjligheter att ge ett förslag till hur detta skall lösas i sin helhet. Men en översyn av detta ger förmodligen också en mera effektiv text. I avsnittet om byparet Ystad-Kalundborg finns i den av mig kommenterade rapportversionen ett förslag till förändringar som exemplifierar detta.

Min huvudinvändning är att det i den beskrivande delen av texten förekommer en rad reflektioner, värderingar och råd, som bättre hör hemma i den diskuterande och reflekterande delen av texten.

Kapitel 4

I detta kapitel skall alltså de samlade slutsatserna redovisas och de frågor som ställs i inledningen förhoppningsvis besvaras. Detta kapitel framstår som det minst genomarbetade. Texten kräver en tydligare strukturering. Ett förslag till hur detta kan se ut visas nedan. Jag har också bifogat ett nytt avsnitt om bärkraftighet, dit vissa textavsnitt flyttats, men som också innehåller ett förslag till ytterligare text. Då hela kapitel 4 är omdisponerat och en hel del ny text ingår, redovisas hela denna version här, med förslag till ny rubrik. Den avslutas med en rubrik till ett nytt avsnitt som inte är skrivet. Tanken är att eftersom framtidsperspektivet är begränsat behandlat i kapitel 4 som helhet, så kan en sådan reflektion läggas i ett separat avsnitt.

4 Konklusion – byroller och bykvaliteter

Pilotstudiet viser grundlæggende, at udviklingen i de større byer omkring henholdsvis Malmø og København er sammenlignelig. Utiifrån insamlad statistik kan man konstatera att de byer som ingått i studien har en positiv befolkningsutveckling och att tillväxten i Öresundsregionen inte enbart är koncentrerade till regioncentra med närmaste omland. Ett intressant drag är att pendlingen över kommungränserna generellt sett ökat, men att inte motsvarande ökningstakt gäller för inpendlingen till regionens kärna. Pendlingstillallene viser, at selv om der er en betydelig pendling ind til København/Malmø/Lund, så er der ikke tegn på en stærk vækst i denne pendling. I stedet er der en stærkt stigende pendling mellem kommunerne rundt om regionscentret. Det tyder på, at arbejdsmarkedet som helhed breder ud over hele regionen. Det er dog også sandsynligt, at brancher koncentrerer sig i klynger, og en branchespecifik pendlingsanalyse kan vise, at det især er højtuddannede der pendler til centret, mens industriarbejdspladser flytter ud i den øvrige del af regionen.

Hele regionen oplever stigende befolkningstal, og i takt med at arbejdsmarkedet, som beskrevet ovenfor, breder ud i regionen, sker der tilsyneladende en stigende udflytning af boliger.

Utmaningar och strategier

Hur bemöter byerna denna situation och hur ser de på sin roll i en region präglad av tillväxt och regionförstoring? Størstedelen af byerne har formulerede strategier om udviklingen af deres identitet og rolle, men flere byer arbejder ikke bevidst med de muligheder og udfordringer, som Øresundsregionen frembyder. I stedet baseres strategierne på mere snævre regionale udviklingstræk - særligt de danske byer fokuserer på udviklingen i Hovedstadsregionen, og er ikke så bevidste om Øresundsregionen som helhed. Enkelte byer forholder sig også til andre udviklinger, som for eksempel konsekvenserne af en Fehmernbro.

Byerne vil generelt gerne tilbyde en bred vifte af byfunktioner, herunder arbejdspladser, kulturliv, detailhandel og offentlig service. Når det handler om byernes identitet

tiltrækningskraft er fokus i de fleste byer på bymidten, med handel, byliv og kulturelle aktiviteter øverst på dagsordenen. Desuden tæller forhold som uddannelsesmuligheder og erhvervsprofiler højt i flere af byernes selvforståelse og udviklingspotentiale.

Byer, der ligger tæt ved henholdsvis Malmö og København, oplever tilknytningen til storbyen direkte i form af stor efterspørgsel og arealpres. Disse byer har klart fokus på byomdannelse og fortætning som princip - men mulighederne forekommer flere steder begrænsede.

Flere af de svenske byer arbejder med væsentlig større tætheder end de tilsvarende danske. Højere tæthed giver større muligheder for aktiviteter og intenst byliv, såfremt funktionerne er blandede. Men høje tætheder kan også give problemer med parkering, friarealer, skyggeforhold osv. En generel dansk-svensk erfaringsudveksling på dette område kunne være ønskelig.

Når det gælder byens forhold til natur og landskab, er det som hovedregel de danske byer, der fokuserer mest på de muligheder landskabet giver for at gøre byen mere attraktiv og tiltrække aktiviteter. Måske är det på grund af knaphed på landskabsressourcer - en større bevidsthed om dette i de danske byer. Det gælder en gunstig placering i forhold til vandet, og det gælder en bevidst politik omkring byens afgrænsning mod landskabet. Landskabskvaliteter findes i både de større og mindre byer. Ser man på de interne rekreative kvaliteter er der generelt et højt niveau. Men der er også flere eksempler på, at grønne områder ikke udnyttes optimalt, og dermed udgør et potentiale i byerne.

Utmaningar och uppgifter för en bæredygtig utveckling

De færreste af byerne har formuleret overordnede strategier om bæredygtighed, som slår igennem i den daglige planlægning. De mest almindelige betragtninger om bæredygtighed handler om at sikre en rimelig offentlig trafikbetjening samt at sikre naturværdier, mens forestillinger om social bæredygtighed, eller om hvad en bæredygtig by som helhed egentlig er ikke slår igennem i undersøgelsen.

I ett regionalt perspektiv finns en rad stora utmaningar för en bæredygtig utveckling, som som kan sammanfattas med begreppet *bæredygtig regionförstoring*. Med den stærkt stigende pendling mellem kommunerne rundt om regionscentret och en arbejdsmarkedet som helhed breder ud over hele regionen ökar kraven på effektiva och miljöanpassade transportsystem. De höga bostadspriserna i regioncentra ger en push effekt ut från dessa städer och en marknad för udvikling av bosätningssatelliter på avstånd från København/Malmø-Lund, vilket utgör en motor för ökande arbetspendling. På dessa orter finns ofta inte samma incitament till att bygga tätt och hushålla med marken när man konkurrerar om att vara en attraktiv bostadsort. Här tas gärna havnära lägen i anspråk, vilket samtidigt är mark med höga rekreativa värden. Det är också områden som riskerar att drabbas av höjda vattennivåer på grund av de globala klimatförändringarna. I ett långsiktigt regionalt perspektiv accentueras konflikten mellan bytillväxt och hushållning med jordbruksmark, natur- och rekreationsvärden. Överordnade strategier är en velfungerande infrastruktur, en begrænsning af arealforbruget och en samordnad bebyggelsestrategi på regional nivå.

Den högre prisnivån på bostäder i regionens centrala områden utgör också en drivkraft för socio-ekonomiskt segregat boendemönster på regional nivå. I en region med

utbredd arbeidsmarknad og bosetting krävs gode kollektive transporter för att resurssvaga og bill sa hushåll skall ha möjlighet att ha ett arbete utanför kommungränsen.

Samtidig  r det en utmaning att begrensa det transportbehov som ligger utanför arbeidsresor. H r ser vi den bymessige variation som det væsentligste parameter for bæredygtige bystrukturer. Særligt for byerne langt fra regionscentret er det viktig ikke blot at være bosetningsbyer. Det er derfor en central utfordring at finde l sninger for hvordan de st rre byer i regionen kan opretholde et sådant komplet serviceniveau. Tillg ng till arbetstillf llen, bostad, utbildning, barnomsorg, kulturutbud, en attraktiv stadsmilj , naturomr den og h lsosam livsmilj   r en f ruts tning f r socialt hållbar utveckling og f r att motverka diskriminering og utanf rskap.

Byroller og fremtiden

Kapitel 5

I dette kapitel har jag kommenterat det avsnitt som handlar om förslag till framtida studier, se nedan. Kommentarer og tillegg  r i blå f rg.

5.2.2 Fremtidige studier

Nærværende studie må ses som et pilotstudie, som afdækker en række emner, som kunne undersøges nærmere. De væsentligste videre studier kunne være følgende:

1. Inddragelse af en række af de mindre byer som ligger "på mellemh nd" i regionen. I Sk ne kunne det være byer som H or og H rby, mens det på Sjælland kunne være byer som Haslev, Sorø eller Skævinge. ( r en l ttstartad f ljdstudie,  r også i h g grad relevant)
2. Studier der kan afdække hvordan kraftig byvækst påvirker kvaliteten af byerne, herunder den rekreative struktur og den bymessige variation i byerne. ( r en interessant men omfattande oppgift. Frågan måste utvecklas vidare, og kr ver sannolikt samverkan med den akademiska världen)
3. Studier med fokus på bæredygtighed: Arealforbrug, bymessig variation, offentlig infrastruktur, sociale forhold osv. Dette element har ikke været muligt at belyse tilstrækkelig i nærværende undersøgelse. (En sådan studie kan ligga på en rad olika nivåer. I sin enklaste form kan den vara ett i form av en ekspertgranskning av rapporten og presenteras som ett appendix.)
4. Indsamling af eksempler på l sninger af de centrale utfordringer for byerne: Gode eksempler på fortætning og byomdannelse, eksempler på boligområder med god infrastruktur og rekreativ struktur, eksempler på gennemtænkt planlægning af bynære naturområder. En eksempelsamling kan bidrage til at kvalificere og inspirere byudviklingen. (Detta arbete kan også ligga på olika nivåer, d r den enklaste versionen blir en eksempelsamling som utg r ifrån det redan insamlade materialet, men med ut kat illustrasjonsmaterial. Den kan d  betraktas som en bilaga till rapporten)

Ytterligere forslag:

5 En studie av branchspecifika pendlingsmønster, vilket diskuteras i rapporten, se sidan 48. ("Det er dog også sandsynligt, at brancher koncentrerer sig i klynger, og en branchespecifik pendlingsanalyse kan vise, at det især er højtuddannede der pendler til centret, mens industriarbejdspladser flytter ud i den øvrige del af regionen.")

6. Av intresse är också ett jämställdhetsperspektiv på pendlingsmönstret. Vi vet t.ex. att män oftare pendlar längre sträckor och i egen bil och kvinnor mer nära hemmet och ofta med kollektiva transporter (Skr. 2005/06:126).

5. Förslag till studie där bostadssituationen i regionens städer lyfts fram tydligare. I föreliggande rapport innehåller bostadstemat i den statistiska delen enbart kostnadsbilden för enfamiljshus. För regionens konkurrenskraft och samtliga bärkraftighetsdimensioner är boendet centralt. Det skulle vara intressant att få en mera heltäckande bild som innehåller nuvarande bostadsbestånd, bostadsöverskott och bostadsunderskott, fördelning på olika bostadstyper, bostadskostnader. En sådan bild skulle kunna ställas mot en studie av branchspecifika pendlingsmönster.